

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

IZVJEŠTAJ O JAVNOM DUGU NA DAN 31.12.2022. GODINE

Mart, 2023. godine

Sadržaj

Uvod.....	2
1. Stanje duga na kraju 2022. godine	3
2. Kretanje državnog duga u toku 2022. godine.....	5
2.1 Parametri kvaliteta duga.....	5
2.2 Spoljni dug.....	7
2.3 Domaći dug.....	8
3. Otplata duga	9
4. Dug lokalne samouprave.....	10
5. Kretanje državnih garancija tokom 2022. godine	13
Aneks I Spoljne državne garancije u milionima eura.....	14
Aneks II Domaće državne garancije u milionima eura.....	16
Tabela 1 Stanje duga na dan 31.12.2022. godine.....	4
Tabela 2 Servisiranje državnog duga u 2022. godini u mil. eura	10
Tabela 3 Konsolidovani dug lokalne samouprave u mil.eura.....	10
<u>Tabela 4 Pregled garancija lokalne samouprave.....</u>	<u>11</u>
Grafik 1 Kretanje državnog i javnog duga Grafik 2 Neto državni i javni dug.....	3
Grafik 3 Odnos spoljnog i domaćeg duga.....	5
Grafik 4 Valutna struktura državnog duga	5
Grafik 5 Kamatna struktura državnog duga	6
Grafik 6 Kretanje efektivne ročnosti duga u periodu 2017-2022.god.....	6
Grafik 7 Kretanje realne ponderisane prosječne kamatne stope u periodu 2016-2022.god.....	6
Grafik 8 Najveći ino kreditori u 2022. godini.....	7
Grafik 9 Stanje nepovučenih sredstava, u mil. eura	8
Grafik 10 Struktura unutrašnjeg duga	8
Grafik 11 Odnos konsolidovanog unutrašnjeg i spoljnog duga lokalne samouprave	11
Grafik 12 Državne garancije u mil. Eura	13

Uvod

Zakonska regulativa koja se odnosi na pitanje javnog duga Crne Gore definisana je odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore“, br.20/14, 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21 i 145/21).

Javni dug je, u skladu sa pomenutim Zakonom, definisan kao dug centralnog i lokalnog nivoa, odnosno opšteg nivoa države. Centralni nivo države su državni organi i organi državne uprave, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od države. Lokalni nivo su organi opštine, pravna lica i privredna društva koja pretežno pružaju usluge od lokalnog interesa i koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od opštine.

Shodno odredbama Zakona, državnim dugom upravlja Ministarstvo finansija koje vodi i evidenciju o postojećem dugu države, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama.

Nadležni organ u opštini vodi evidenciju o postojećem dugu opštine, uzetim dugoročnim i kratkoročnim pozajmicama i datim garancijama, i o tome kvartalno izvještava Ministarstvo finansija, u roku od 30 dana od isteka kvartala.

Ministarstvo finansija objedinjava evidenciju o javnom dugu u godišnji izvještaj o javnom dugu koji se objavljuje u roku od 90 dana od isteka fiskalne godine.

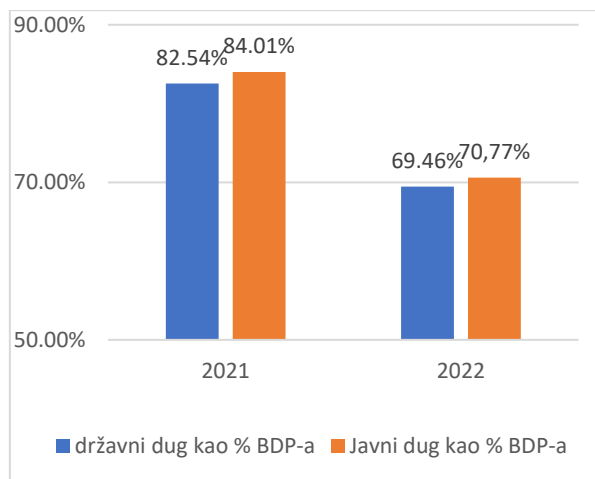
1. Stanje duga na kraju 2022. godine

Ukupan javni dug Crne Gore, na dan 31.12.2022. godine, iznosi **4.102,21** miliona eura, odnosno **70,77%** BDP-a¹.

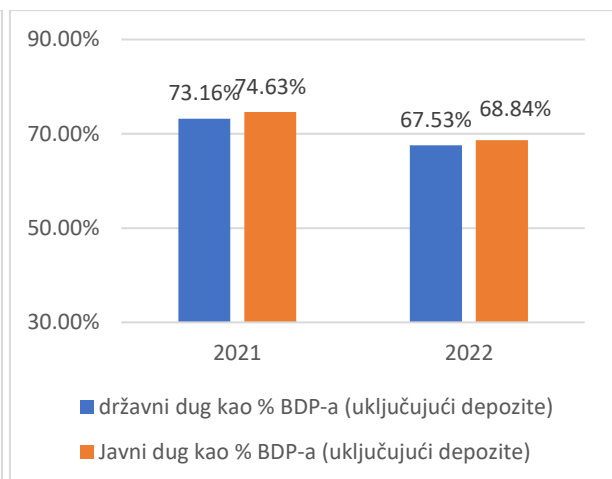
Uzimajući u obzir depozite Ministarstva finansija (uključujući i 38.477 unci zlata²), a koji su, na kraju 2022. godine, iznosili 111,75 miliona eura, neto javni dug Crne Gore, na dan 31.12.2022. godine, iznosi **3.990,46** miliona eura, odnosno **68,84%** BDP-a.

Uporedni prikaz kretanja bruto i neto javnog duga na kraju 2021. i 2022. godine može se vidjeti na graficima 1 i 2.

Grafik 1 Kretanje državnog i javnog duga

Grafik 2 Neto državni i javni dug

Stanje javnog duga u posljednje tri godine karakteriše smanjenje u apsolutnom iznosu, na šta je u najvećem dijelu uticala činjenica da u toku 2021. i 2022. godine nije bilo većih kreditnih zaduženja. Naime, u odnosu na 2020. godinu, u 2021. godini, javni dug je smanjen za 246,16 miliona eura, dok je u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu smanjen za 60,58 miliona eura.

Posmatrano u odnosu na BDP, došlo je do pada javnog duga u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu, za 21,33 procentnih poena, odnosno 13,24 procentnih poena u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu.

¹ Prema preliminarnim podacima Monstata, BDP za 2022. godinu iznosi 5.796,80 miliona eura.

² Vrijednost 38.477 unci zlata na dan 31.12.2022. godine je iznosila 65,43 miliona eura

Tabela 1 Stanje duga na dan 31.12.2022. godine

Kreditor	BDP* u mil. eura 5.796,80			
	Stanje duga u mil. eura	Stanje duga u % BDP-a	% učešće u spoljnjem/ unutrašnjem dugu	% učešće u javnom dugu
Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	183,12	3,16%	5,15%	4,47%
Pariski klub Povjericilaca	55,59	0,96%	1,56%	1,36%
Međunarodna Asocijacija za razvoj (IDA)	11,89	0,21%	0,33%	0,29%
Evropska investiciona banka (EIB)	92,26	1,59%	2,59%	2,25%
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	59,18	1,02%	1,66%	1,45%
Banka za razvoj Savjeta Evrope (CEB)	75,86	1,31%	2,13%	1,85%
Evropska Komisija	60,00	1,04%	1,69%	1,47%
Njemačka banka za razvoj (KFW)	38,79	0,67%	1,09%	0,95%
Mađarski zajam	0,15	0,00%	0,00%	0,00%
Poljski zajam	2,75	0,05%	0,08%	0,07%
Francuski kredit - NATIXIS	0,48	0,01%	0,01%	0,01%
Kineska Exim Banka	701,99 ³	12,11%	19,73%	17,15%
Instituto del credito oficial (ICO) - Španski kredit	1,13	0,02%	0,03%	0,03%
IFAD	3,05	0,05%	0,09%	0,07%
Export Development Canada EDC - Helikopteri	4,58	0,08%	0,13%	0,11%
HAPOALIM – oklopna vozila	20,42	0,35%	0,57%	0,50%
Instrumentni brzog finansiranja - MMF	75,80	1,31%	2,13%	1,85%
Sindicirani zajam - PBG	201,43	3,47%	5,66%	4,92%
Sindicirani zajam – PBG 2	219,09	3,78%	6,16%	5,35%
EUROBOND	1,750,00	30,19%	49,19%	42,76%
Ukupno spoljni dug	3.557,56	61,37%	100,00%	86,92%
Stara devizna štednja	10,24	0,18%	2,18%	0,25%
Obaveze po osnovu obeštećenja	81,59	1,41%	17,41%	1,99%
Kredit kod poslovnih banaka	156,24	2,70%	33,33%	3,82%
Zaostale penzije	1,89	0,03%	0,40%	0,05%
Državni zapisi	39,00	0,67%	8,32%	0,95%
Domaće obveznice - GB24	92,44	1,59%	19,72%	2,26%
Domaće obveznice - GB26	50,00	0,86%	10,67%	1,22%
Pravna lica i privredna društva	37,36	0,64%	7,97%	0,91%
Ukupno unutrašnji dug	468,76	8,09%	100,00%	11,45%
Ukupno državni dug	4.026,32	69,46%		98,38%
Dug lokalne samouprave ⁴	75,89	1,31%		1,85%
Ukupno javni dug	4.102,21	70,77%		

³ Imajući u vidu da je zaključena hedžing transakcija za kreditni aranžman sa Exim Kina bankom na period od 14 godina, sa obaveznom prekidom nakon 2 godine, od momenta realizacije transakcije do isteka druge godine stanje hedžovanog duga prema Exim Kina banci izražavaće se po ugovorenom kursu od EUR/USD 1,18, dok će se nehedžovani dio prikazivati po srednjem kursu CBCG na dan izvještavanja.

⁴ U stanje duga jedinica lokalne samouprave nije uključen dug u iznosu od 38,73 mil.eura, jer je isti uključen u stanje Ino duga, dug u iznosu od 1,56 mil eur, jer je isti prema Ministarstvu finansija - pozajmica iz Fonda za podršku opštinama za finansiranje donatorskih projekata, dug prema Egalizacionom fondu u iznosu od 0,41 mil. eura, dug po osnovu datih pozajmica iz budžeta države u iznosu od 2,3 mil.eura.

Depoziti	111,75	1,93%		
Ukupno državni dug, uključujući depozite (neto)	3.914,57	67,53%		
Javni dug, uključujući depozite (neto)	3.990,46	68,84%		

2. Kretanje državnog duga u toku 2022. godine

Ukupan državni dug (bez depozita), na 31.12.2022. godine, iznosio je 4.026,32 miliona eura, ili 69,46% BDP-a. Ukupan državni dug uključujući depozite, na kraju 2022. godine, iznosio je 3.914,57 miliona eura ili 67,53% BDP-a. Spoljni dug iznosio je 3.557,56 miliona eura, odnosno 61,37% BDP-a, dok je unutrašnji dug iznosio 468,76 miliona eura, odnosno 8,09 % BDP-a.

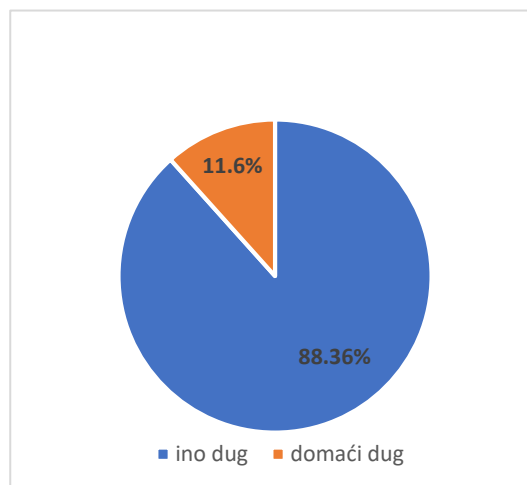
U stanje državnog duga uključen je i dio duga lokalne samouprave, u iznosu od 38,73 miliona eura, po osnovu ugovora za koje je Ministarstvo finansija zaključilo sa međunarodnim kreditorima, i dalje prosljedilo opštinama u obliku transfernih zajmova.

U odnosu na kraj 2021. godine, došlo je do smanjenja državnog duga u ukupnom iznosu od 63,70 miliona eura, što je rezultat smanjenja spoljnog duga za 130,92 miliona eura, a povećanja domaćeg duga za 67,22 miliona eura. Do smanjenja spoljnog duga došlo je usled izmirenja redovnih obaveza po osnovu kreditnih aranžmana zaključenih sa ino kreditorima opisanim u odeljku 2.1. Spoljni dug. Do povećanja domaćeg duga došlo je usled zaduženja putem državnih zapisa u iznosu od 39 miliona eura, kao i putem novih kreditnih aranžmana sa domaćim komercijalnim bankama u iznosu od 66 miliona eura.

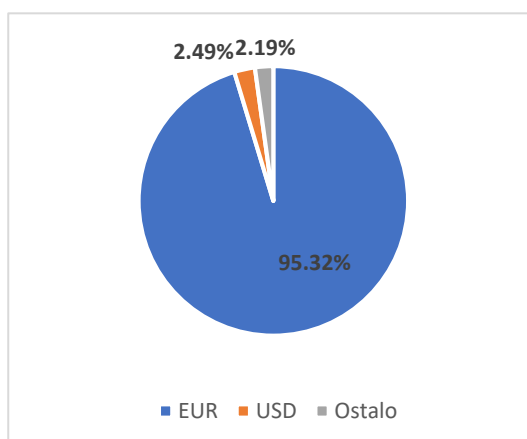
2.1 Parametri kvaliteta državnog duga

Imajući u vidu da u toku 2022. godine nisu zaključivani novi kreditni aranžmani u stranim valutama, valutna struktura u odnosu na 2021. godinu nije značajno promijenjena. Na sadašnju valutnu strukturu je u najvećem dijelu uticao aranžman unakrsnog valutnog svopa vezano za kreditni aranžman sa Exim Kina bankom, zaključen u 2021. godini, kada je izvršena konverzija dolarskog duga sa Exim Kina bankom, u iznosu od oko 818 miliona američkih dolara, kada je učešće eurskog duga u eurima značajno uvećano sa 82,6% koliko je iznosilo na kraju 2020. godine na 96,7% na kraju 2021. godine. Na dan 31.12.2022. godine učešće eurskog duga u državnom dugu iznosi 95,32%, dok učešće USD i drugih valuta iznosi 2,49% i 2,19%, respektivno.

Grafik 3 Odnos spoljnog i domaćeg duga

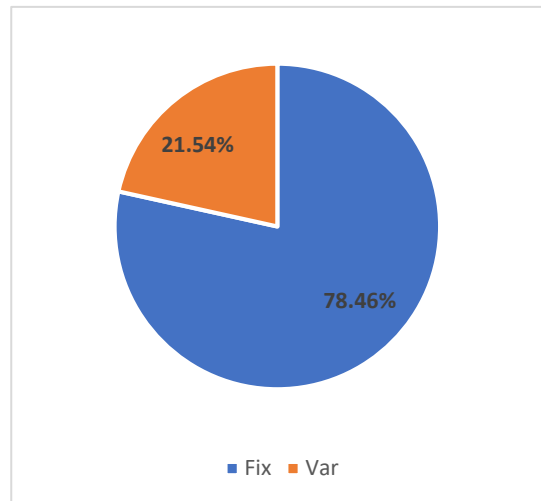

Grafik 4 Valutna struktura državnog duga

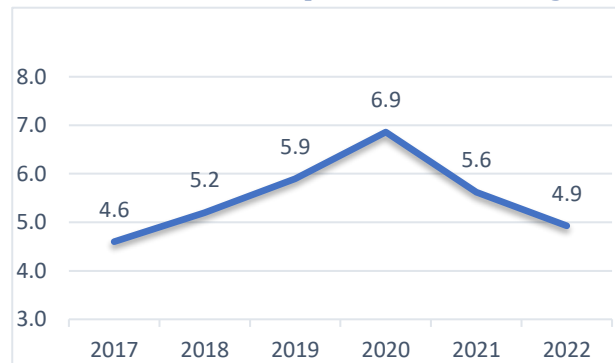
Grafik 5 Kamatna struktura državnog duga

Kada govorimo o kamatnoj strukturi državnog duga, evidentno je da u ukupnom državnom dugu, preovladava zaduženje sa fiksnom kamatnom stopom (78,46%), i da je sa toga aspekta portfolio duga stabilan. Međutim, imajući u vidu značajne promjene na globalnom finansijskom tržištu koje karakteriše porast kamatnih stopa, kako fiksnih tako i varijabilnih, očekuje se uticaj ovih kretanja na portfolio duga Crne Gore. Zaduzenja sa varijabilnom kamatnom stopom uglavnom su vezana za EURIBOR, i čine 21,54% državnog duga.

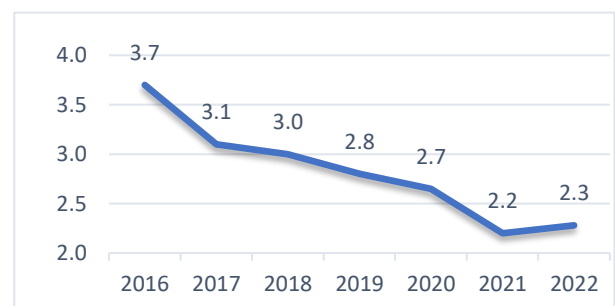
Grafik 6 Kretanje efektivne ročnosti duga u periodu 2017-2022.god.

I pored toga što prosječna ročnost duga historijski pokazuje trend rasta u periodu od 2017. godine do 2020. godine, u 2021. godini ročnost je smanjena na 5,6 godina a trend pada se nastavio i u 2022. godini i prosječna ročnost duga iznosi 4,9 godina. Razlog skraćivanja prosječne ročnosti duga je smanjeno zaduživanje na duži rok sa jedne strane, i redovna otplata postojećeg duga, sa druge strane.

Grafik 7 Kretanje realne ponderisane prosječne kamatne stope u periodu 2016-2022.god.

Struktura državnog duga na kraju 2022. godine ima realnu ponderisanu prosječnu kamatnu stopu od 2,3%, što znači da je trošak zaduživanja povećan za 0,1 procentnih poena u odnosu na kraj 2021. godine. Imajući u vidu trenutne tržišne uslove očekuju se određena povećanja u prosječnoj ponderisanoj kamatnoj stopi usled drastičnog povećanja EURIBOR-a i povećanja cijene zaduživanja izazvanih kretanjima na međunarodnom finansijskom tržištu.

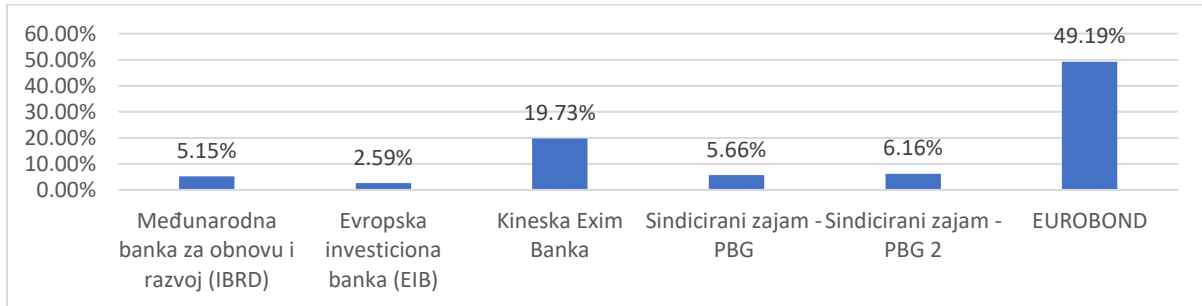

2.2 Spoljni dug

Spoljni dug na kraju 2022. godine iznosio je **3.557,56** miliona eura, odnosno **61,37%** BDP-a.

64,83% spoljnog duga odnosi se na kreditne aranžmane zaključene u svrhu finansiranja budžeta, dok se ostatak od **35,17%** spoljnog duga odnosi na razvojne projekte.

Grafik 8 Najveći ino kreditori u 2022. godini, % učešća u ukupnom spoljnjem dugu

Tokom 2022. godine nije bilo novih kreditnih aranžmana sa inostranim kreditorima dok su iz već zaključenih aranžmana angažovana kreditna sredstva, u ukupnom iznosu od 116,80 miliona eura i to:

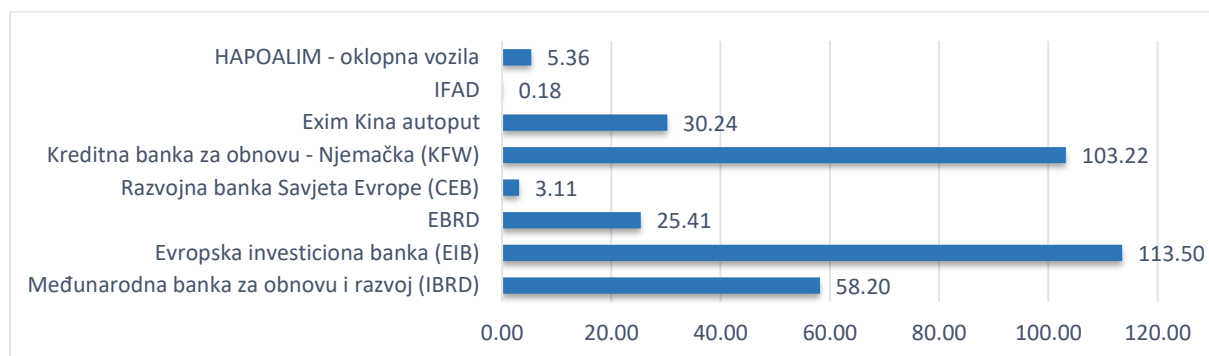
- Iz kredita sa kineskom Exim bankom, za projekat “Finansiranje autoputa Bar-Boljare (Smokovac – Mateševo), u iznosu od 63,19⁵ miliona eura;
- Za projekte Svjetske banke, u iznosu od 10,36 miliona eura;
- Za projekte iz kredita Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), u iznosu od 12,60 miliona eura;
- Za projekte iz kredita KfW banke, u ukupnom iznosu od 12,07 miliona eura;
- Za projekte iz kredita sa Razvojnog bankom Savjeta Evrope (CEB), u ukupnom iznosu od 12,35 miliona eura;
- Za projekat iz kredita sa IFAD-om, u iznosu od 0,59 miliona eura;
- Za projekat iz kredita sa Hapoalim bankom, u ukupnom iznosu od 5,64 miliona eura;

Otplata spoljnog duga u 2022. godini izvršena je u iznosu od 251,05 miliona eura, što se odnosi na otplatu spoljnog duga po osnovu kreditnih zaduženja kod međunarodnih kreditora.

Na narednom grafiku prikazani su podaci o stanju nepovučenih sredstava prema kreditorima, na dan 31.12.2022. godine, po osnovu kreditnih aranžmana kod kojih nisu angažovana (povučena) sva ugovorena sredstva.

⁵ Prema kursu na dan 31.12.2022. godine

Grafik 9 Stanje nepovučениh sredstava, u mil. eura

Prema postojećem stanju spoljnog duga, zaduženje kod međunarodnih finansijskih institucija (Svjetska banka i njene afilijacije – IBRD, IDA, zatim Pariski klub, EIB, EBRD, CEB, Evropska komisija, KfW i IFAD) iznosi oko 10% BDP-a, dug po bilateralnim (mekim) zajmovima (ugovori sa Vladom Mađarske, Poljske, Francuske, Španije, Kineska Exim banka, Export Development Canada EDC – Helikopteri, Izraelska Hapoolim banka) iznosi oko 12,62% BDP-a, dok dug po osnovu kreditnih aranžmana za potrebe finansiranja budžeta (Eurobond, Sindicirani zajam – PBG i PBG2, MMF, Evropska komisija) iznosi oko 38,75% BDP-a.

U iznos spoljnog duga nisu uključene obaveze po osnovu neriješenih dužničko-povjerilačkih pitanja prema Libiji i Kuvajtu u visini od oko 1% BDP-a. Dug prema vladama ovih zemalja Crnoj Gori je pripao po osnovu raspodjele nealociranog duga (5,88% od 38% za Srbiju i Crnu Goru), i shodno Sporazumu o pitanjima sukcesije iz Beča 29. juna 2001. godine rješava se usaglašenim stavovima u okviru Komiteta za podjelu finansijske aktive i pasive bivše SFRJ.

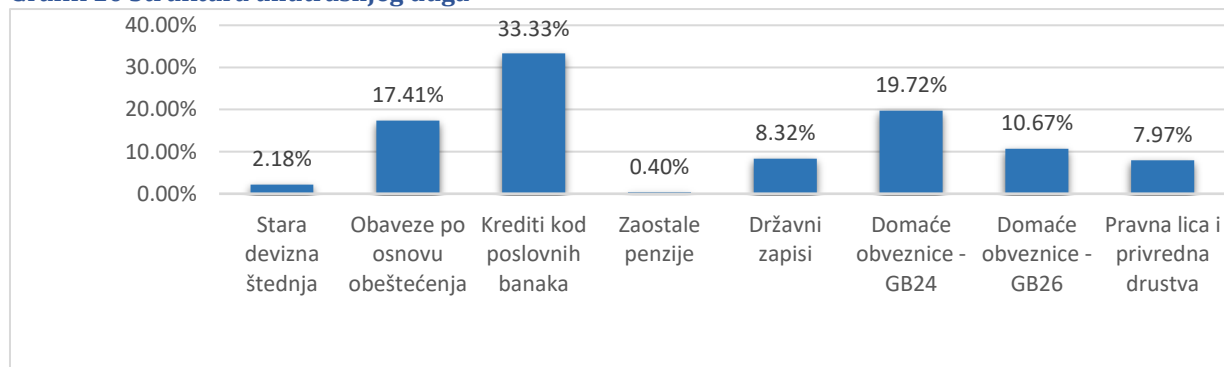
2.3 Domaći dug

Domaći dug na kraju 2022. godine iznosi **468,76** miliona eura, odnosno **8,09%** BDP-a.

Domaći dug najvećim dijelom čini dug po osnovu dugoročnih kredita kod domaćih komercijalnih banaka, državnih zapisa, domaćih obveznica GB24 i GB26 i obaveza po osnovu obeštećenja (restitucije). U stanje domaćeg duga uključen je i dug pravnih lica i privrednih društava koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana od države, kao i dug po osnovu stare devizne štednje i zaostalih penzija.

Tabela 2 prikazuje najveće domaće obaveze prema rezidentima.

Grafik 10 Struktura unutrašnjeg duga

Dug po osnovu kredita kod domaćih komercijalnih banaka bilježi neto povećanje od 25,51 milion eura, smanjenje usled redovne otplate u iznosu od 40,49 miliona eura i povećanje uslovljeno

zaključenjem kreditnih aranžmana sa komercijalnim bankama, u toku 2022. godine, u iznosu od 66 miliona eura.

U novembru 2022. godine zaključeni su i realizovani sledeći kreditni aranžmani:

- Sa Crnogorskom komercijalnom bankom (CKB), u iznosu od 50 miliona eura;
- Sa Universal capital bankom (UCB), u iznosu od 10 miliona eura;
- Sa Erste bankom, u iznosu od 6 miliona eura.

Takođe, država Crna Gora je emitovala državne zapise, čije stanje duga na kraju 2022. godine iznosi 39 miliona eura, a koji dospijevaju u toku 2023. godine.

Ukupna obaveza po osnovu obeštećenja (restitucije), na kraju 2022. godine, iznosi oko 81,59 miliona eura, što je za 2,24 miliona više u odnosu na kraj 2021. godine, kada je ova obaveza isnosila 79,35 miliona eura. Smanjenje iznosa duga po osnovu restitucije je bilo u iznosu od oko 3,8 miliona eura, a uzrokovano je otplatom redovne rate restitucije u iznosu od oko 2,20 miliona eura i plaćanja carine i poreza u visini od oko 1,60 miliona eura, dok je s druge strane došlo do povećanja duga po osnovu novih rješenja, tokom 2022. godine, u visini od oko 6,04 miliona eura. Stanje duga po ovom osnovu bilježi blagi rast u odnosu na prethodnu godinu zbog donošenja novih rješenja o povraćaju oduzetih imovinskih prava.

Dug po osnovu domaćih obveznica odnosi se na obveznice emitovane tokom 2019. godine, sa rokom otplate od pet i sedam godina. Po ovom osnovu dug se tokom 2022. godine nije mijenjao imajući u vidu da nije bilo otplate glavnice po ovom osnovu.

U toku 2022. godine izvršena je otplata dijela duga za staru deviznu štednju u iznosu od oko 0,11 miliona eura.

Ukupna otplata domaćeg duga po osnovu kredita u toku 2022. godine, iznosila je 40,49 miliona eura⁶.

U stanje domaćeg duga uključen je i dug pravnih lica i privrednih društava koja pretežno pružaju usluge od javnog interesa, koja su pod upravljačkom kontrolom i najvećim dijelom finansirana iz budžeta države, u iznosu od oko 37,36 miliona eura. U iznos pomenutog duga najvećim dijelom uključen je dug Željezničke infrastrukture u iznosu od oko 33,7 miliona eura i Željezničkog prevoza u iznosu od oko 3,46 miliona eura.

3. Otplata duga

U toku 2022. godine izvršena je otplata državnog duga po osnovu glavnice rezidentima i nerezidentima, kao i otplate obaveza iz prethodnog perioda, u ukupnom iznosu od 291,65 miliona eura. Od navedenog, izvršena je otplata glavnice rezidentima u iznosu od 40,49 miliona eura, usled otplate duga po osnovu dugoročnih kredita. Otplata glavnice nerezidentima iznosila je 251,05 miliona eura. Otplata duga po osnovu stare devizne štednje iznosi 0,11 miliona eura.

Otplata kamata, rezidentima i nerezidentima iznosi 91,83 miliona eura. Od pomenutog iznosa, izvršena je otplata kamate rezidentima u iznosu od 9,11 miliona eura, koja se najviše odnosi na otplatu kamate za kredite kod domaćih banka, dok je otplata kamate nerezidentima iznosila 82,72 miliona eura i u najvećem dijelu se odnosi na obaveze po osnovu kamata za euroobveznice.

⁶ Nije uključena otplata duga po osnovu restitucije, stare devizne štednje, pravnih lica i zaostalih penzija.

Struktura otplate je prikazana u narednoj tabeli.

Tabela 2 Servisiranje državnog duga u 2022. godini u mil. eura

Budžetska pozicija	2022
4611 - Otplata glavnice rezidentima	40,49
4612 - Otplata glavnice nerezidentima	251,05
4630 - Otplata obaveza iz prethodnih godina – stara devizna štednja	0,11
4630 - Otplata obaveza iz prethodnih godina – restitucija	2,20
Ukupna otplata glavnice	293,85
4161 - Otplata kamate rezidentima	9,11
4162 - Otplata kamate nerezidentima	82,72
Ukupna otplata kamate	91,83
4622 - Otplata garancija	0,50
UKUPNO	386,18

4. Dug lokalne samouprave

Konsolidovani dug opština iznosi oko 118,89 miliona eura, prema podacima dostavljenim od strane opština za kraj 2022. godine, što je za oko 4,25 miliona eura više nego na kraju 2021. godine.

Dug lokalnih samouprava prikazan je:

- Kroz stanje državnog ino duga uključen je dug opština po ugovorima koje je potpisala Vlada Crne Gore sa ino kreditorima, a sa opštinama potkreditne sporazume, u iznosu od oko 38,73 miliona eura (iznos povučenih, neotplaćenih sredstava);
- kroz stanje duga lokalne samouprave, u iznosu od 75,89 miliona eura;
- dug u iznosu od 4,27 miliona eura je dug prema Ministarstvu finansija, od čega je 1,56 miliona eura, pozajmica iz Fonda za podršku opštinama za finansiranje donatorskih projekata, 0,41 milion eura iz Egalizacionog fonda i 2,3 miliona eura pozajmica iz budžeta države.

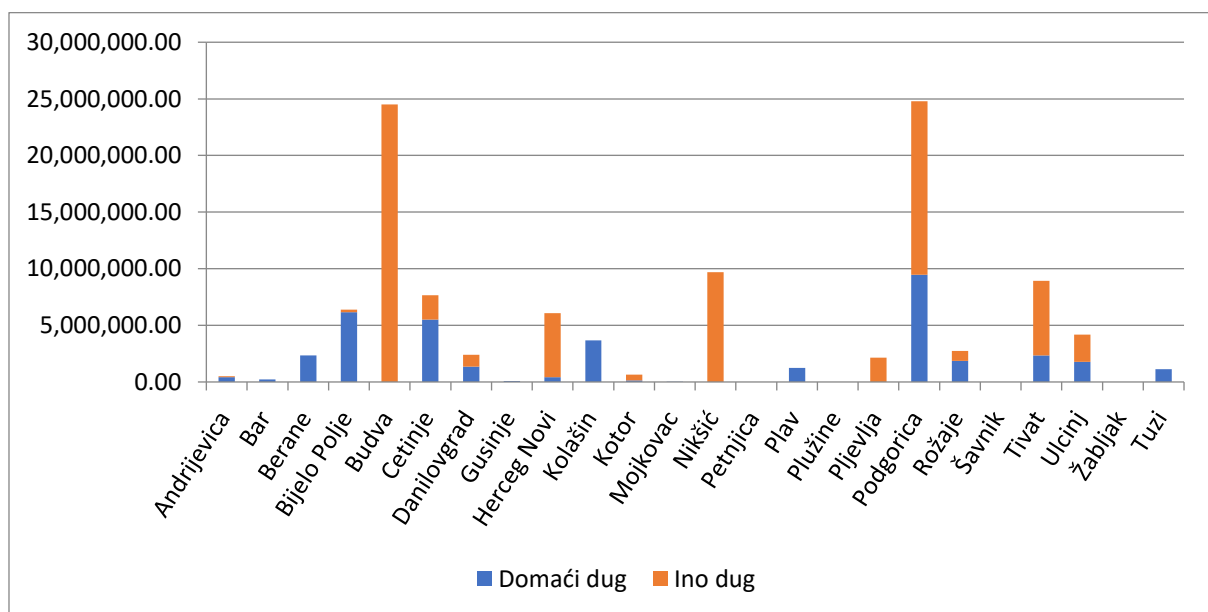
U nastavku slijedi tabela konsolidovanog duga lokalne samouprave:

Tabela 3 Konsolidovani dug lokalne samouprave u mil.eura na dan 31.12.2022. godine

Grad	Domaći dug	Ino dug	Ukupno
Andrijevića	0.42	0.09	0.51
Bar	0.23	0.00	0.23
Berane	2.34	0.00	2.34
Bijelo Polje	6.17	0.21	6.38
Budva	0.00	24.52	24.52
Cetinje	5.51	2.15	7.66
Danilovgrad	1.35	1.06	2.41
Gusinje	0.09	0.00	0.09
Herceg Novi	0.41	5.65	6.07
Kolašin	3.67	0.00	3.67
Kotor	0.13	0.53	0.66
Mojkovac	0.03	0.00	0.03
Nikšić	0.00	19,16	19,16

Petnjica	0.00	0.00	0.00
Plav	1.26	0.00	1.26
Plužine	0.00	0.00	0.00
Pljevlja	0.00	2.14	2.14
Podgorica	9.47	15.33	24.80
Rožaje	1.86	0.87	2.73
Šavnik	0.00	0.00	0.00
Tivat	2.36	6.58	8.94
Ulcinj	1.78	2.39	4.17
Žabljak	0.00	0.00	0.00
Tuzi	1.13	0.00	1.13
UKUPNO	38.20	80,69	118,89

Grafik 11 Odnos konsolidovanog unutrašnjeg i spoljnjeg duga lokalne samouprave

Stanje duga po osnovu garancija izdatih od strane jedinica lokalne samouprave na dan 31.12.2022. godine iznosi 4,76 miliona eura.

U nastavku slijedi tabela izdatih garancija lokalne samouprave:

Tabela 4 Pregled izdatih garancija lokalne samouprave:

Opština	Kreditor	Zajmoprimac	Datum potpisivanja	Ugovoreni iznos	Povučeni iznos	Stanje duga
Berane	Prva banka CG AD Podgorica	DOO "Benergo"	Ugovor 14.08.2019. godine i Aneks 14.11.2019. godine	750,000.00	750,000.00	422,735.02
Budva	Investiciono razvojni fond Crne Gore	JP Komunalno stambeno Budva	17.12.2019	81,526.32	81,526.32	19,203.90

Danilovgrad	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO Komunalno	15.05.2014	300,000.00	200,000.00	33,191.74
Podgorica	Kraljevina Španije - Vlada Crne Gore - Deponija DOO Podgorica	DOO Deponija Podgorica	04.06.2009.	3,396,641.30	3,396,641.30	452,885.59
Podgorica	Evropska investiciona banka	DOO Deponija Podgorica	25.07.2013	1,867,028.00	1,867,028.00	840,162.60
Podgorica	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO "Vodovod i kanalizacija " Podgorica	29.03.2022	1,850,000.00	1,850,000.00	1,637,767.60
Podgorica	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO "Vodovod i kanalizacija " Podgorica	28.12.2015	797,384.77	797,384.77	110,884.25
Podgorica	Investiciono razvojni fond Crne Gore	DOO "Vodovod i kanalizacija " Podgorica	28.12.2015	402,615.23	402,615.23	57,028.00
Podgorica	CKB banka AD Podgorica	DOO "Putevi" Podgorica	22.12.2021	1,568,160.00	1,568,160.00	1,184,287.38
Ulcinj	Lovćen banka AD	JP "Vodovod i kanalizacija " Ulcinj	14.10.2015	200,000.00	198,000.00	3,158.20
UKUPNO				11,213,355.62	11,111,355.62	4,761,304.28

5. Kretanje državnih garancija tokom 2022. godine

Grafik 12 Državne garancije u mil. eura

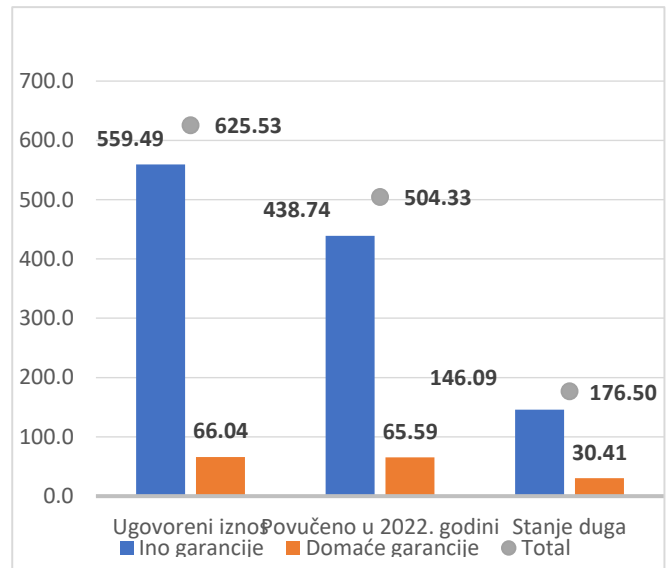
Ugovoreni iznos izdatih državnih garancija na kraju 2022. godine iznosi 625,53 miliona eura⁷, što je za oko 15,13 miliona eura više u odnosu na isti period 2021. godine. Od ovog iznosa, angažovana sredstva iznose 504,33 miliona eura. Stanje duga na kraju 2022. godine, po garancijama izdatim domaćim i ino kreditorima iznosi 176,50 miliona eura, što predstavlja 3,04% BDP-a. U odnosu na kraj 2021. godine, na kraju 2022. godine stanje duga po osnovu izdatih državnih garancija se smanjilo za 13,57 miliona eura.

Domaće garancije su uglavnom izdate u cilju podrške kompanijama za realizaciju kapitalnih projekata, za restrukturiranje i kao podrška realizaciji sanacionih planova lokalnih samouprava. Spoljne garancije su izdate za implementaciju raznih infrastrukturnih projekata, obezbjeđenje podrške razvoju malih i srednjih preduzeća, kao i u cilju podrške za restrukturiranje željezničke infrastrukture, modernizaciju aerodroma i energetskog sistema.

Krajem decembra 2022. godine, država Crna Gora zaključila je Ugovor o garanciji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) za Ugovor o kreditu između EBRD-a i Željezničke infrastrukture Crne Gore a.d. Podgorica, potpisanim 28. decembra 2022. godine, u iznosu od 11,00 miliona eura, a za potrebe realizacije Projekta nabavke mehanizacije za održavanje pruga (građevinsko i elektrotehničko) i nove opreme za pomoćni voz.

Angažovani/povučeni iznos garancija koje je Vlada Crne Gore izdala za zajmove kod inostranih kreditora iznosi 438,74 miliona eura⁸, dok je stanje duga po istim na kraju 2022. godine 146,09 miliona eura ili 2,52% BDP-a. Aneks I

Angažovani iznos garancija koje je Vlada Crne Gore izdala za zajmove kod domaćih kreditora iznosi oko 66,04 miliona eura, dok stanje duga po istim na kraju 2022. godine iznosi 30,41 miliona eura ili 0,52% BDP-a. Aneks II

⁷ Prema kursu na dan 31.12.2022. godine

⁸ Prema kursu na dan 31.12.2022. godine

Aneks I Spoljne državne garancije u milionima eura

KREDITOR	ZAJMOPRIMAC	DATUM POTPISIVANJA	IZNOS (EUR)	Angažovani iznos u 2022	Stanje duga
Projekat Evropskih puteva	Monteput	17.05.2004.	24,00	24.00	9.48
Rekonstrukcija elektroenergetskog sistema	EPCG I CGES	15.08.2002.	11,00	8.02	1.16
Modernizacija aerodroma	JP Aerodromi Crne Gore	27.03.2004.	12,00	12.00	2.67
Mala i srednja preduzeća preko poslovnih banaka	Poslovne banke	02.07.2009.	90,00	90.00	0.70
Modernizacija željezničke infrastrukture	ZICG	03.01.2011.	7,00	7.00	5.45
Rekonstrukcija željezničke infrastrukture	ZICG	20/3/2017	20,00	20.00	19.10
Ukupno EIB I			164,00	161,02	38.56
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza I	JP Regionalni vodovod	09.11.2007.	8,00	8,00	0,42
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza II	JP Regionalni vodovod	16.05.2008.	7,00	7,00	
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza I Anex	JP Regionalni vodovod	10.07.2009	3,00	3,00	
Projekat obnove željezničke infrastrukture - Faza III	ZICG- III transa	06.04.2009.	4,00	4.00	1.34
Projekat obnove željezničke infrastrukture Faza III Anex	ZICG	12.10.2012.	10,00	10.00	4.56
Projekat hitne obnove željezničke infrastrukture 2	ZICG	11/12/2009	15,00	14.82	3.25
Projekat nabavke elektromotornih jedinica i dijagnostičke opreme	Zeljeznicki prevoz AD	8/11/2010	13,55	13.55	3.46
Kreditna linija za zaštitu depozita	Fond za zaštitu depozita	28/07/2020	50,00	0.00	0.00
Pljevlja Interkonektivni kabal	CGES	09.06.2014.	20,00	59.59	34.90
Postavljanje visoko naponskog kabla između Tivta i Pljevalja		30.12.2015.	40,00	0.00	0.00
Projekat izgradnje regionalnog vodovoda -južni krak faza I	JP Regionalni vodovod	26/12/2019	12,00	2.40	2.40

Projekat nabavke mehanizacije za održavanje pruga i nove opreme za pomoćni voz	ŽICG	28.12.2022	11,00	0,00	0,00
Ukupno EBRD II			193,55	122,35	50,32
EPCG - Piva	EPCG	28.12.2007.	16,00	16,00	1,50
EPCG - Zamjena filtera u TE Pljevlja i proširenje trafo stanica Podgorica-Ribarevine	EPCG I CGES	11.12.2008.	15,00	14,81	0,56
Interkonektivni kabal	CGES	08.05.2013.	25,00	23,15	5,10
Interkonektivni kabal-Luštica	CGES	26.12.2018	20,00	0,36	0,36
Rekonsutrukcija HE Perućica faza II	EPCG	11/10/2019	33,00	8,13	8,13
Ukupno KfW III			109,00	62,45	15,65
Nabavka i remont brodova	Crnogorska plovidba	26.01.2010.	44,44	44,44	11,11
Nabavka i remont brodova	Barska plovidba	29.01.2013.	43,50	43,50	30,45
Ukupno EXIM IV			87,94	87,94	41,56
Završetak pruge Podgorica - Nikšić	ZICG	12.12.2011.	5,00	4,98	0,00
Ukupno Ceska eksportna banka V			5,00	4,98	0,00
UKUPNO			559,49	438,74	146,09

Aneks II Domaće državne garancije u milionima eura

Kreditor/ Namjena	Zajmoprimac	Datum potpisivanja	Ugovoreni iznos	Angažovani iznos u 2021	Stanje duga
Za izgradnju stambene zgrade za prosvjetne radnike u Budvi	Stambena zadruga radnika prosvjete CG "Solidarno" Podgorica	20.07.2015.	6.60	6.60	5.28
Ukupno Crnogorska komercijalna banka AD I			6.60	6.60	5.28
Realizacija sanacionih planova jedinica lokalne samouprave	Jedinice lokalne samouprave	2015.god.	40.55	40.46	15.70
Ukupno realizacija sanacionih planova II			40.55	40.46	15.70
Refinansiranje kredita Abu Dhabi Fonda za razvoj	JP "Regionalni Vodovod Crnogorsko Primorje" – Budva	27.04.2017.	6.70	6.70	1.17
Za potrebe izmirenja obaveza prema Strabag AG	JP "Regionalni Vodovod Crnogorsko Primorje" – Budva	08.05.2019	5.00	5.00	3.39
Ukupno Erste Banka AD III			11.70	11.70	4.57
Za potrebe izmirenja obaveza prema Strabag AG	JP "Regionalni Vodovod Crnogorsko Primorje" – Budva	08.05.2019	5.00	5.00	3.39
Za izgradnju stambene zgrade za prosvjetne radnike u Budvi	Stambena zadruga radnika prosvjete CG "Solidarno" Podgorica	30.12.2021.	1.19	1.19	0.95
Za potrebe prefinansiranja projekata koji su od strane EU kroz prekogranične programe odobreni IPC Tehnopolis	Inovaciono-preduzetničkog centra Tehnopolis	29.09.2020.	1.00	0.64	0.51
Ukupno Prva Banka IV			7.19	6.83	4.86
UKUPNO I+II+III+IV			66.04	65.59	30.41